

**PROGRAMUL
CAMPANIEI NOASTRE**

... că, în lipsa ce ne-am propus a întreprinde, vom avea totuși o activitate pe întregul domeniu al economiei și culturii, nu înseamnă, că am renunțat totalmente la primul teren. Politica de principii, politica care—după cum spune Waldeck Rousseau—constă în a trăi viața și gândirile poporului tău, în a împărtăși toate emoțiile lui, în a înțelege pînă și visurile lui—această politică înaltă și binefăcătoare nu e de loc exclusă din programul nostru. Repudiăm însă acea politică josnică și de-grădătoare—politica de coterie—care înabușe, încă în fașă, ori-eo ideal și aspirațiune nobilă.

Că ziar dobrogean ne-ar încamba datoria să ne spunem, în prima linie, cuvîntul în chestiunea drepturilor politice, care pînă acum se refuză locuitorilor din această provincie. Aceasta cu a-tît mai ales, cu cît o mulțime de chemați și nechemați în tot cazul, puțin *aleși*, în înțelesul de *mandatari* ai noștri, ai Dobrogenilor—revendică, în ultimul timp mai ales, în mod foarte gălăgios, deplina unificare cu patria-mamă și intrarea provinciei în dreptul comun.

Dacă vom face o notă discordantă în concertul, ce de un timp incoace se înalță tot mai strident, explicațiunea acestei lipse de acord să nu se caute de cît în faptul, că unii vorbesc judecînd unilateral—numai în principiu—lucrurile; alții din diferite și felurite interese; cel mai mulți spre a poza în oameni «moderni» și la curent cu evoluțiunea civilizațiunii secolului nostru;—pe cînd noi, dintr'o a-dinecă și conștiincioasă convingere, o cunoaștere amănunțită a situațiunii reale de aci și, în deosebire, cu durere de inimă.

Cînd discutăm o lege pentru Dobrogea, să lăsăm la o parte secolul al 19-lea și principiile moderne și să discutăm acele legi într'un mod mai american, să avem totdeauna în vedere ce vom să facem și unde vom să ajungem—ast-fel se exprima eminentul diplomat Al. Lahovary, în incinta Parlamentului.

Fără a intra în detalii asupra acestei complicate chestiuni ceea-ce vom face într'o serie de articole următoare—ținem numai să spunem, că, judecînd lu-

crămă în mod practic, ca să nu cîștigăm nimic, școlile pentru moment cu necesara încetarea săptămînală excepțional normală eșt petrecere comună și formarea unor date locale, compusă din cele două consilii județene, sub prezidenția unui membru tras la sorți și ale căror decizii să vie sub formă de deziderate înaintea Parlamentului țării.

Scărmanarea—ier-te-ni-se expresiunea—a listelor electorale comunale va forma una din preocupările noastre de căpetenie.

Vom urmări pas cu pas și vom reclama eliminarea din personalul administrativ a tuturor acelor elemente, care, opun un curent indomptabil dezvoltării provinciei.

Vom face naționalism, nu însă în accepțiunea șovinistă a cuvîntului, ci căutînd a convinge pe fie-care și menajînd toate susceptibilitățile.

Pe terenul economic, activitatea noastră se va îndrepta cu înzistență la regularizarea proprietății rurale. Studiul care a început să apară în ziar și care va fi distribuit, în broșuri, tuturor bărbaților politici din țară, e o contribuție, în limitele puterilor și mijloacelor noastre, la rezolvarea acestei vitale și dificile probleme.

În programul nostru, la același capitol, mai stau înscrise:

Obținerea construirii unei linii-ferate Tulcea-Medgidia.

Înlăturarea neajunsurilor care fac anevoioase transacțiunile de tot felul la portul Constanța. Ne vom ocupa și de portul Mangalia.

Inițierea de întreprinderi.

Injgheierea unei industrii sistematice de făină la Constanța. Domeniul cultural încă se prezintă destul de vast pentru niște tineri dornici de muncă și animați de sincere sentimente pentru binele acestui ținut.

Vom înzista, în primul rînd, la înmulțirea școlilor rurale și la inițierea a cît mai multe școli de adulți. Mai ales acestea din urmă vor forma preocuparea noastră imediată, de oare-ce, cu toate-că ele stau înscrise în statutele tuturor societăților inițiate pînă acum la noi, au rămas însă literă moartă.

Vom face, ca să se impună preoților din provincie ținerea de predici instructive și mai ales naționale, regulat în toate serbătorile.

În sfîrșit, vom lupta din răsuferință pentru inițierea unui muzeu regional, la Adam-Clisii, în care, dacă nu vom obține să se expună avuțiile subsolului

nostru, cîștigăm pînă acum cu cea mai levantină prodigiozitate, cel puțin de acum înainte să ni se respecte să păstrăm, cît mai aproape de sîn, tot ceea-ce a conservat pămîntul, care ca miine va primi și osemintele noastre.

Vom ști, să cinstim aceste prețioase reliquie mult mai mult de cît aceia, cărora le sunt încredințate astăzi. Căci—nu putem înabuși acest strigăt de indignare—ceea-ce au lăsat hordele barbare ca să ne vorbească nouă astăzi, a trebuit să vină Știința, în persoana învățaților moderni și să le răpună la pămînt.

Acesta e itinerariul campaniei noastre. Rînd pe rînd vom analiza și dezbate fie-care din punctele de pe programul, ce ni l-am schițat.

**Proprietatea Imobiliară Rurală
și
DEPOSEDĂRILE DE PĂMÎNT
din Dobrogea**

IX. Lacuna e legilor de improprietărire.

Dar chiar Legea de improprietărire, pe care M. Cozârniceanu, într'o ședință a Camerei din Martie 1889, o numește *o lege ienicezească* iar mai departe *o lege de spoliare, făcută de legistatori necunosători de lucru și cari au măsurat valoarea pămîntului de aci cu aceea a pămîntului din Mostiștea*,—legea de improprietărire, zic, prezintă multe lacune.

Legiuitorul nu a ținut seamă de condițiunile climatice și de situațiunea agricolă a Dobrogei, unde cultura pămîntului are o sumă de dușmani naturali: viaturile continue, geroase iarna, arzătoare vara, lipsa de ploa la vreme, lipsa de brațe, diferite feluri de insecte, și alte multe calamități. A pol, nu s'au rezervat anumite zone pentru economia vitelor și în adevăr singurul favor mai sigur de propășire economică, în această parte a țării, a fost și trebuie să rămînă, fără discuție, îndeletnicirea păstorească.

Nenumăratele herghelii de cai, turme de oi și cirezii de cornute s'au împuținat—ca să nu zicem, că au dispărut cu desăvîrșire—din cauza insuficienței locurilor de pășune. Exportul de lînă la Marsilia, comerțul cu berbecii la Constantinopol, altă dată atît de înfloritoare, azi au decăzut cu desăvîrșire. Halul, țirgulul de vite din Anadoliei, o clădire care costă nu mai puțin de cîteva milioane, azi o sinecură pentru cîțiva favoriți ai soartei—e jidiciul cel mai elocvent!

X. Nesăbuințele cu aplicarea legii de improprietărire.

Dar nenorocirea a vrut, ca această lege imperfectă să fie aplicată și de pămînt nepătrunși de însemnătatea chemării lor. *Mala parla, mala dilabuntur!* Legiuitorul luase ca măsură protecție pentru țărani, ca nimeni să nu poată cumpăra de la Stat mai mult

de 100 hectare, voinde cu chipul acesta să țină cea mai mare parte din domeniul public la dispozițiunea sătenilor agricultori locali și pentru cei ce se vor fi stabiliți în provincie.

Dacă aceasta intențiune a legiuitorului ar fi fost tradusă fidel în fapt, printr'o echitabilă repartițiune a pămînturilor de cultură, multe nedreptăți s'ar fi evitat, mulți săteni ar fi dispus azi de pămînt sufficient pentru hrana familiilor lor.

Din nenorocire lucrurile se petrecură alt-fel: Parcelările începură în plășile Mangalia și Constanța din județul Constanța și plasa Babadag din județul Tulcea. Persoane influente răușese a cumpăra din domeniul public mai multe locuri de 100 hectare, constituind ast-fel domeniul, înținse de 600-800 hectare. Nume nu cităm, cu toate că dispunem de zecimi. Ne-am propus a face un studiu obiectiv al chestiunii.

De aci începe tot răul, de căruia ravagi, dacă s'au resimțit de-a lungul ultimelor două decenii, acum ating culmea și ne silește chiar pe noi, cari în toată această afacere nu suntem de loc direct angajați, ci ne interesăm numai în vederea binelui general, să ținem din expectativă.

X. Proprietatea mare.

S'ar părea, că ne ridicăm contra marel proprietăți. Nu, din contră. *Po-eille*, amic cunoscut al proprietății mici, în cartea sa *Le morcellement* (pag. 131) iață ce susține:

«Cultura intensivă, aceea care pe puțin pămînt pune mulți bani sau multă muncă, în loc de a pune puțină muncă și puțin bani pe mult pămînt, ar fi actualmente lucru ne-împuriu, pe o mare parte din teritoriul nostru, și este tot interesul pentru economia generală a țării ca marea proprietate să nu capătosească cîntec».

Și acestea referitor la Franța, unde fie-cărui țaran îi revine un sfert de hectar, pe cînd la noi un milion de capi de familie posedă 4.647.072 hect.

Afară de aceasta, țaranul la noi e rutinar, îndărătnic, fără spirit inventiv, fără spirit de asociație și fără simț de solidaritate. El, fără exemplul și sprijinul proprietății mari și mijlocii, n'ar putea face nici un progres agricol.

Ce ar fi producțiunea noastră agricolă cînd proprietatea mare și mijlocie așa de îndatorate, ar dispărea, cînd o Casă Rurală s'ar crea acum sau peste cîțiva ani! *Ar fi încetarea exportului nostru agricol și cu asta ruina noastră economică, căci este utopie a crede, că țaranii noștri în starea lor actuală se vor putea îndrepta, fără proprietate mare, la cultura intensivă și la producție bună*—susține atît de judicios c. Ion N. Iancovescu, în studiul o-sale asupra repartiției proprietăților rurale.

Pentru considerațiunile indiscutabile de mai sus noi, dacă n'avem de ce protesta contra suprimării proprietății mari în provincia noastră, de oare-ce de fapt n'am avut-o pe vremuri, de cît cite un *ciflic* pe ici și colo—o parodie de proprietate mare modernă—din contră suntem cu tot dinadinsul pentru înființarea ei.

Să stabilim însă felul nostru de vedere: Înțelegem rostul proprietății mari, numai în cazul cînd ea este în-

De cît marile proprietari prîpăşii în această provincie, de cari nu pe ne-drept—cu puţine excepţiuni—ne pîngim şi despre cari Al. Lahovary, în faţa Parlamentului, spunea că „să cumpărăm pe Ahtie moşii, Ahtie să ştie nici unde cumpără, nici ce fel de pămînt cumpără”, nefiind agricultori, nici stabili în Dobrogea, n'au urmărit de cît o căpătuială mai mult şi o speculă ruşinoasă — un găgiu la Credit şi un titlu de proprietar de moşie!

XII. Urmările primelor greşeli

Cu acest fel de executare a legii s'a ajuns a se crea în Dobrogea o stare de lucruri, tocmai pe care legiuitorul ţinea s'o evite.

Influenţa pernicioasă a acestor improvizări proprietari mari se resimte chiar îndată. Ei răuşesc în multe comune, ca pămînturile lor să fie delimitate lîngă vatra satului, ca să pună în poziţiune pe sătenii, să se învoiască spre a cultiva moşile, care înconjură satul, fiind-că alt-fel traiul acestora nu putea să aibă zile bune.

Cu toate că regulamentul prescrie, că loturile mari se delimitează în urma celor mici, care trebuie să înconjure vatra satului, în multe localităţi vedem pe marile proprietari atingînd ori împrejmuind vatra satului. Iacă dar pe sătean acceptînd condiţiunile impuse de marole proprietar, numai să nu fie vexat zilnic prin închiderea la obor a vitelor sale, găsite pe moşia vecină cu satul.

CONST. N. SARRY.

(Va urma)

Litere, Arte, Ştiinţe

Modificarea frinei „Westinghouse”

Ne ocupăm în numărul de față de îmbunătăţirea frinei „Westinghouse”, adusă prin introducerea unor modificări făcute de mecanicul N. Stefănescu de la C. F. R.—Facem cu plăcere această comunicare ştiinţifică, întru cît invenţiunea se datoreşte unei persoane care, azi se prenumără printre locuitorii acestei provincii.

Înainte de a intra în amănuntele invenţiunii de care ne ocupăm, vom descrie pe scurt, modul cum funcţionează actuala frînă Westinghouse spre a se vedea mai bine, perfecţiunea ce i se aduce prin modificările ce i se introduc.

După cum se ştie actualmente la C. F. R. ea şi aiurea s'a adoptat frînă Westinghouse, care prezintă marele avantajul de a putea opăra stringerea frinelor de la toate vagoanele în mod mecanic şi aproape instantaneu, prin ajutorul aerului comprimat.

Această frînă însă este bună numai pentru prima stringere ordinară sau repede, căci, dacă după destacerea completă a frinei—desfacere a cărei durată este relativ scurtă (de la 4—5 secunde)—se simte nevoe, de o nouă şi imediată stringere, în caz de pericol sau scoboriri de pante lungi, aparatul așa cum e azi construit, nu mai poate să producă efectul normal al stringerei, ca la prima întrebuire, ci într'un mod cu totul redus.

Dacă eventual s'ar simţi necesitate de noi stringeri, ori-ce încercări rămîn fără efect sigur. Toate aceste inconveniente provin din cauza triplei valve a actualii frîne care nu poate să înlocuiască instantaneu perderile de presiune ale aerului la stringerile operate.

Mai mult încă, dacă după prima stringere ordinară, se face desfacerea frinei și este apoi nevoe imediată de o stringere repede, organele ce au fost destinate a produce stringerea repede

nu și mai pot îndepărta rotul, ci rămîn aproape lucrute. — În cazul acesta mulţimea altor dispoziţiuni ale triplei valve și auzure aerului de care se face uz la stringerile ordinare se produce un efect asupra stringerei, însă efectul dorit — al stringerei repede — nu se mai obţine într'un timp scurt de care s'ar simţi nevoe, ci într'un timp mai lung și cu o putere redusă. — Această întîrziere e suficientă însă pentru a se putea produce un accident sau o catastrofă.

Prin urmare efectul de stringere repede după o stringere ordinară a frinelor, nu există la actuala frînă Westinghouse. Același lucru se întâmplă și cu stringerile ordinare ulterioare, cu adăugirea că aceste produc un efect redus și într'un timp și mai lung.

Aceste inconveniente pe care le-am descris arată insuficienţa aparatelor actuale, din cauza cărora se produc multe accidente pe căile ferate.

Pentru înlăturarea acestor neajunsuri D-l N. Stefănescu, mecanic la C. F. R., a inventat după cum am spus mai sus, o modificare a triplei valve care permite în mod sigur: *desfacerea gradată a frinei și siguranţa în stringerile consecutive și instantanee.*

Această invenţiune nu aduce nici o modificare în sistemul de funcţiune actual, ci completează și perfecţionează numai triplea valvă.

Rezultatele date la aplicarea în practică a acestui aparat modificat au fost excelente, așa că nici teoreticește nici în practică nu se poate aduce vre-o obiecţiune care să nu fie încă de la început combătută.

Pentru invenţiunea ce am descris, D-l N. Stefănescu a obţinut deja un brevet de la Londra, iar pentru cumpărarea Brevetului s'au făcut mai multe oferte, între care chiar a casei care fabrică actuala frînă „Westinghouse”.

Înă prezent însă ea nu a fost cedată nimănui, probabil însă că va fi adoptată de C. F. R. întru cît avantajele ce decurg prin introducerea ei sunt incalculabile.

S. D. R.

PORTUL CONSTANȚA

Cauzele plecării antreprizei Adriem Hallier.

Încă de la începerea lucrărilor de către această antrepriză s'ar fi observat, că dirijorii ei își preparau totul pentru o retragere eventuală din lucru. — Cu toate că antreprenorul Hallier executase anterior lucrări hidraulice aproape tot așa de importante ca și aceste ale portului Constanța, totuși se considera de oamenii cunoscători, că e un risic enorm din partea unei antreprize să se angajeze a executa o lucrare așa de mare cu un scăzămînt de 23% sub deviz.

Dacă Hallier, a avut intenţiunea, încă de la început de a juca comedia, al cărui autor principal a fost, nu putem afirma cu siguranță, suntem datorii însă să admirăm calmul și dibăcia cu care a aranjat lucrurile, ca să avem acel memorabil și umilitor proces arbitral la Curtea de compturi din București.

În timpul execuţiunii puţinelor lucrări rămase de la Antrepriza franceză, din cauza prea puţinelor și poate a lipsei totale de studiu asupra preţurilor diferitelor categorii de lucrări, se vedea cum unora din ele li se dădea o importanță și activitate

poate necerută de stadiul de înaintare a celor-lalte, totuși convenabilă antreprizei, care, e lesne de înțeles, nu putea avea beneficiul de la orice categorie de lucru, cu un scăzămînt de 23% sub preţurile aproape limită a le proiectul portului. — Pe de altă parte antrepriza se izbea încă de o dificultate, mult mai mare și pe care, obișnuită de pe la alte lucrări, o considerase poate că nu exista, sau că va fi foarte ușor de înlăturat. Respectarea în întregime a condiţiunilor de de execuție a lucrărilor și contractului respectiv, făcută cu afloata scrupulozitate și atențiune de către inginerii Statului român, precum și conștiințiozitatea lor, a convins pe deplin pe antreprenor, că aci nu va putea ca aiurea să iasă cu câștiguri labuloase, ci va fi silit să renunțe nu numai la risipa și luxul costisitor ce-l făcea cu întregul lui personal, dar și la un câștig cit de mic și aceeași atît din cauza rabatului, cît și din cauza puțîn chibzuitel și neexperimentatelor conduceri a lucrărilor în general.

Afară de aceasta, capitalurile angajate în această lucrare fiind aproape în cea mai mare parte ale unui consorțiu de bancheri din Paris și Berlin, trebuia ca antrepriza pe lîngă cei 23% scăzămînt, să-și mai adauge încă o scădere a valorilor ei, așa că e ușor de înțeles că, cu un rabat de aproape 30% era mai mult ca imposibil unei antreprize să ducă la bun sfîrșit o lucrare așa de importantă, în care se angajase așa de puțîn preparată.

Și dacă Statul a fost silit să plătească antreprizei Hallier despăgubirile câștigate la procesul arbitral din București, — o mare parte cuvenite pentru materialele, utiliele, aparatele și clădirile lăsate — a câștigat incalculabil în urma îndepărțării acestor atîtați de profite puțîn onorabile.

Căci în cazul menținerii acestui antreprize se expunea nu numai la cheltuieli cu mult mai mari, de cît cele cu cari se execută azi diferitele categorii de lucrări, dar avea pagube cu mult mai apreciabile din cauza neexecutării la timp și a întîrzierilor ce ar fi suferit lucrările, — întîrziere care ar fi dăunat operațiunilor comerciale și deci și încasărilor statului.

Izgonirea acestei frauduloase — ca să mă exprim ast-fel, — antreprize, face onoare corpului nostru tehnic, din care face parte oamenii conștiinți de rolul și datorii lor, neobosiți și scrupuloși cînd este vorba de banul public, — oameni cari prin calitățile și munca lor fără preget s'au impus întregel țării.

Se știe, că în timpul din urmă cînd lucra încă antrepriza, director al lucrărilor portului era decedatul inginer I. Duca, iar ca ingineri diriginți P. Zahariade, actualmente director general al poștelor și I. Balș.

Fără îndoială că, din resumatul făcut mai sus asupra plecării antreprizei Hallier, rețes destul de clar cauzele, cari au determinat-o la această retragere puțîn onorabilă, precum și avantajile ce au decurs pentru stat

din aceeași cauză. Credem dar demerit a nu mai înțeles asupra acestui fapt, întru cît pentru noi care ne ocupăm de aceste lucrări, atît din punct de vedere tehnic cît și economic — puținele lucrări executate de antrepriză, precum și rolul ei nu ne importă mai mult de cît ca un simplu detaliu din timpul execuțiunii.

Spațiul nepermițîndu-ne, vom trata în numărul viitor descripțiua lucrărilor executate, conducerea și importanța lor numai din punct de vedere tehnic; — urmînd ca pe viitor să analizăm și din punct de vedere economic rezultatele căpătate prin execuția noilor lucrări și sporirea exportului.

I. G. Făgărășanu.

NOUL CABINET CONSERVATOR

Demisia cabinetului Sturdza primindu-se de Suveran, d. Cantacuzino a primit însărcinarea de a forma noul guvern.

D-sa a și prezentat M. Sale lista alcătuită precum urmează:

- D. Cantacuzino la interne și președinția Consiliului.
- D. General Manu la război.
- D. Take Ionescu la finanțe.
- D. Gen. Lahovary la extorne.
- D. Ion Lahovary la domenii.
- D. Alex. Bădărău la justiție.
- D. Ionel Grădișteanu la lucrări publice.
- D. Mihail Vlădescu la culte și instr. publică.

Mercuri, la orele 10, noii miniștrii au depus cuvenitul jurămînt.

D. Sc. Vărnăv, Prefectul județului Constanța, și-a înaintat demisiunea. Pînă în momentul aparițiunii ziarului, locul d-sale încă e vacant.

La Tulcea, în locul d-lui Luca Ionescu, demisionat, a fost numit D-l Hagi Anton.

Serata de la Clubul Militar.

Timpul urit și faptul că ne găsim în ajunul Sărbătorilor a făcut, ca serata de inaugurarea sezonului de la Clubul nostru militar, să fie vizitată de un public foarte restrîns. Așa că la razele luminei electrice din spașioasele saioane s'au scaldat în toata viața lor numai aceia, cari au avut curajul să înfrunte trusa iernii și la sunetele fanfarei de sub conducerea capel-maistrului s'au alintat numai aceia, cari au voit să învingă prejudecățile timpului.

Buchetul de domnișoare era mic, de tot. D-poara Nestor, într'un alb de fecioară, forma toată garnitura.

Damele reprezentau toate culorile; D-na Maior Sănătescu într'o superbă toaletă albă; D-na maior Enghirliu, într'un mauve-păle; d-na maior Dimitriu, în negru; d-na Căpităni Vasiliu, în bleu și d-na locol. Codrescu în gris.

Epauletul a fost purtat de d-nii: Lt. colonelii Claudiu și Anastasiu; maiori Sănătescu, Enghirliu și Dimitriu; căpităni Georgescu, Vasilescu, Chiriac, Vasiliu, Culori, Cazacineu, Lăpușneanu, Dumitrescu și Gheorghiu; locolonenți Gagiu, Dumitrescu, Matei, Mihăilescu, Codrescu; sublocolonenți, Negulescu, Refie, Ionescu, Popescu M., Popescu C., Pastia, Claudiu, Solir, Cepleanu, Gheorghiu.

Fracul a stat a-casă.

Deșcă

Hazul Săptăminei.

Stat părintesc... Și de se va întâmpla, fata mea, să vî bateti, ia seamă totdeauna, să nu dai în capul scumpului tău soț, de cît cu obiectele cele mai estine și mai rezistente.

OFETARIA DUMITRU POSTELNICU

PIAȚA INDEPENDENȚĂ I

Piața la 1 Ianuarie dăscăz merele meștrec de Măntur, precum :

ȘAMPANIE în costul ei

VINURI străine [Malaga, Madeira, etc. etc.] cu lei 3.20 litru

Cognac de Odobesti, litru lei 2.25. — Cognac de Odobesti, sticla lei 2.25. — Rosu cu lei 3, 4, 6, litru, celeași prețuri în sticle originale. — Liqueururi indigene, cu litru, rivale celor străine. — Renunimă vanilată **FAMILIA**.

PREMII acordate Clientilor ca ocazia **SERBATORILOR**

Un frumos pom de Crăciun, cu 150 articole. — Două torte bine garnisite. Două sticle Șampanie, Trei sticle Cognac, veritabile Odobesti. — Patru sacii ca Fondante și Ciocolade

Pentru cumpărătura de 3 lei fie-care Client primește 1 Bilot

5	2
10	3
20	10

și așa mai departe

Pe aceste Premii beneficiază și Clientii cari vor face comenzi dinaintea pentru Anul nou, Boboteaza și Sf. Ion

Organizați să va face la seara de Revelion condasă de Clientii cari vor bine-voi să asiste.

Simboane fără rival 100 sorturi, Melange Ciocolată, Cadouri pentru Anul Nou.

Ag stațiunea Clientelor mele că sunt cel mai bine scortat în **OFETURI** din cele mai renumite case din Moscova bine păstrate n-având nicio alterație de miresă străie

Vind cu prețurile cele mai reduse.

CARNETUL UNUI POSAC

SOCIETARE

Ușa biroului «Societății de ajutor și re-facere a meseriașilor», e baricată.
M-mes Tinca, Marghiola și Zinea, ombro active, stau la tuifaz. Pe masă un buzdugan de coală. Pe perete irlandez de țigani. La un colț un s cu mai multe monede falșe — faicașionca lui Andronic. Se discută.
— Control? Le dăm noi control!
— Și știu, că toate zizaniile le bagă uriașii aia de Gologăncasco.
— Lasă, că-i venim noi de hac.
— Apoi nu-i ea de vină. Hodorogiu i de Koiciu e toată pricina. I-a să-bzdicu, acu la bătrânețe, să între cașcavatu dora de la Primărie și i, de ciudă, dau busnă la Soție.
1) Oțel, pe turcește. 2) Cimbru în grecește.

tatea noastră. Ci-că, cu împrumuturile din cassa Meseriașilor își joacă mendrele partida lui Koiciu, în cap cu Doftoru.....

Se aud cruci, dumnezei și nafure afară. Ușa tortului Chabrol din Piașa veche se deschide în numele legii.

— Afară cu bucecele!
— Nicăi moarte! Ce, vrefi să faceți politică aici? Vă dăm noi politică!

— Da ce, cu Koiciu vostru? Cu zgirio-brinză aia și cu boșorogu aia de doftor?

— Or vrefi să bem apă de aia puturoasă?

— Puturoase sunteți voi și tot neamu vostru.

— Auzi, Koiciu! Da unde-i biserică care ne-a fagăduit-o? În toate duminicile bat drumu de-mi ies ochii, de la Anadolchioi și pînă aicea. N-ar mai avea parte de slujbă la moarte!

— Da tu, Gologăncasco, ce ispravă mi-ai făcut?

Coana Zinea ia buzduganul de pe masă și se repede. Zaveră.

Forța publică intervine. Se drescăz actele, care conchid la acordarea drepturilor politice și emanciparea femeii dobrojene.

SAROGLU.

INFORMAȚIUNI

Odată cu retragerea guvernului, în ziua de Ignat, a capitalul și Portul-Arthur.

Ministerul de Domenii în urma referatului D-lui Inginer N. I. Paianu trimis în anchetă la Constanța, a dispus deslupirea de la Corporația «Breslelor Unite» a următoarelor categorii de meseriași.

Abagi, Bârbieri, Boiangii, Brodiste, Coafori, Cortonașiști, Ceaprazari, Ceramisti, Cismari, Cojocari, Corsetari, Curelari, Legători, Litografi, Mănușari, Mozaști, Ornamentaști, Palării, Pantofari, Plăpumari, Șelari, Sforari, Tapetari, Tapițeri, Țesători, Tipografi, Tricotari Văpsitori, Zgravi și Zidari, în total 30 de bresle.

Actuala corporație va convoca cit de neîntârziat, membrii breslelor cetate mai sus spre a proceda la vot de oare-ce, pentru ca o breslă să fie considerată, că admite separarea, trebuie să aibă majoritatea membrilor votanți. Iar pentru ca separația să fie declarată se cere, ca breslele cari au avut majoritate de voturi pentru deslupire să formeze $\frac{1}{3}$ din numărul total al breslelor, cari au fost admise la vot.

Se pune însă condițiunea sine qua non, ca ambele corporații să aibă câte 50 membri, cu exercitiul drepturilor civile; alt-fel separația nu se pôte admite.

Mercuri a avut loc înmormintarea d-rului D. Fridman, fost medic al plășii Constanța.

Condoleanțele noastre crude lovitei familii.

După cum am promis în numărul trecut cercetând amănunțit am aflat că măcelarul Stavru Kiriak ar fi acela care a tăiat o vacă ce urma să nască peste cîte-va zile.

Ceva mai mult, se zice că a vindut din vișel D-lui Maior C.

Vom reveni.

Urâm onor. noștri cititori petrecere bună de Sf. Sărbători

În ziua de 2 Noembrie 1904, venind de la cătunul Muratanu mic și Carlikiroi am perduț 2 poliți: una de lei 1000 și alta de lei 410 amîndouă avînd data de 1 Noembrie a. e. și scadența de 5 Iunie 1905, subscrise de D-ni Gheorghe Tanéff și Selimișca Molăș.

Public spre cunoștința generală că le declar nule și fără valoare în mîna oricui s'ar afla.

Saba D. Necco, Constanța.

Comisarul Politiemesajal Cirs. II

din orașul Constanța

No. 8015.—1904 Decembrie 21.

Conform adresei No. 17314 a Judecătorei de Ocol Constanța, urmînd ca în ziua de 2 Ianuarie 1905 să se vină prin licitațiune publică la oborul de cereale din acest oraș, averea micșoatzoare mai jos arătată a debitorului Arșag G. Hacidurian, urmărită de creditorul Teodor Russu pentru suma de bani ce are de primit la baza cărților de Judecată No. 6267 și 6268/904 a sus zisei Judecătorei.

În consecința se aduce la cunoștința Generală, ca la sus zisa zi și ora 10 a. m. să se prezinte amatori spre a concursa depunînd garanția verută, iar după adjudecare taxa de înregistrare.

- 1) Un vapor de condus mașinării complete
- 2) Un ventilator care servește la captor
- 3) Transmisia (rota de tuciu) și
- 4) 140 bucăți tuciu nou Englezesou, avînd lungimea fie care 30-50 centimetri, dar greutatea totală vr o 4500 Kg. aproximativ.

No. 8016.—1904 Decembrie 21.

Conform adresei No. 17315 $\frac{1}{1}$, 904 a Onor. Judecătorei Ocol Constanța urmînd că în ziua de 2 Ianuarie 1905 să se vină prin licitație publică la oborul de cereale din acest oraș averea micșoatzoare mai jos semnată a debitorului Arșag G. Hacidurian urmărită de creditorul Teodor Russu pentru suma de bani ce are de primit în baza cărților de Judecată No. 6267 și 6268 din 1904 a sus zisei Judecătorei.

În consecința se aduce această la cunoștința Generală ca la sus zisa zi și ora 10 a. m. să se prezinte amatori spre a concursa depunînd garanția cerută, iar după adjudecare taxa de înregistrare.

- 1) Un vapor de condus mașinării complete.
- 2) Un ventilator care servește la captor
- 3) Transmisia rota de tuciu și
- 4) 140 Bucăți tuciu nou Englezesou avînd lungimea fie care 30-50 centimetri iar greutatea totală vr o 4500 Kg. aproximativ.

Sub-Comisar, Th. Magopol

Problemă

No. 1

Persoanele, care în cel mult 10 zile, ne vor trimite dealegarea exactă a problemei, însoțit de couponul No. 1, vor participa la cîștigarea Romanului «Quo Vadis» acordat ca premiu.

Un tată trimite cel trel fil ai săi în piață spre a vinde ouă, dînd primului 10, secundului 80, și celui de-al treilea 50, cu condițiunea să vinză cu același preț și să-i aducă aceeași sumă de bani.

Folșa Ziarului „Dobrogea Jună”

Tratatul de Hohenzollern în România

(Die Hohenzollern in Rumänien)

TRATAT ISTORIC ȘI POLITIC

DE

R. TH. ZINGELER

trad. de CONST. N. SARRY.

III

În odată cu anul 1716, începe pen-ambele principate o epocă cum nu mai pomeneste în analele vre-unui națiunt. Sunt Români, cari susțin, începînd de la această dată, care firșit tocmai anul 1821, starea itelor poporului lor decăzuse într'. În cît se pierduse ori-ce noțiune conștiința națională. În descrierea oriel, prin care trecea poporul roiese la această epocă, toți scriitorii, intenți și streini, sunt de acord. Ceea-ce e mai nenorocit în tot acest rual de restrigste, ceea-ce corupse uea pînă în măduva oaselor, îl ravă moravurile, il nimici caracte-național, datinile și obiceiurile, il oraliză curajul și il slei puterile,

e introducerea arbitrarului de către Fanarioti, ale căror procedee păcătoase și violente, a căror politică corupătoare și de rea-credință e relevată de mai mulți de est unul dintre scriitorii. Pe timpul lor, fiul trădează pe tată; părințele alungă pe copii; tronul e scos la meazt spre rușinea rușinilor. Ambele principate erau două moși, care, cu selavi' lor, erau puse la dispoziția stăpînitrilor Turci. Domnia lor era un obiect de licitație. Cum punea piciorul un Fanariot în Principatul sêu era preocupat de o singură grijă, să facă avere, să strîngă bogății pentru sine și al sêl, cari îl înșoțiau ca un stol de păsări hrăpitoare și se lăsa pe pămîntul acestel nenorocite țari.

De teamă să nu fie detronați, se istoveau făurînd planuri noi, de cum ar putea, în cel mai scurt timp posibil, să stoarecă cît mai mult, spre a putea ast-fel face față fabuloaselor datorii contractate mai ales spre a pune mîmă pe tron. (Ulcini — Provinces d'origine Răumaine).

E. Hurmuzachi schițează această stare de lucruri cu următoarele cuvinte pătrunzătoare: «Români fură spurcați cu lenea morală a Orientului. Căci, din cine se compuneau personalitățile cu influență Tiharî de tron, cari, disprețuînd ori-ce legătură de sînge și de familie, surpaș rudele lor, pe frații lor, le scoteau ochii, îi incarcerau în mă-

năstiri, ca să poată domni în locurile lor; Domnitorii, cari se certau între dinșii cu o usurînță copilărească, în loc să guverneze cu înțelepciune, fără să se gîndească la propriile lor slăbi-ciuni și la pericolile care le amenințau țara; rivalitorii lihniți după coroană, călcînd în picioare jurămintele date, disprețuînd cu sînge rece cele mai sfinte angajamente, comiteau tot felul de nedreptăți numai și numai să parvină. Bărbați, cari, ocupînd cele mai înalte situațiuni din țară, exercitau cea mai detestabilă influență, dînd pilde de cea mai nedemnă ticăloșie față de cel să-rael, slabi și oameni de jos și folosindu-se de pozițiunea lor numai ea să satisfacă persoanele lor capricii.

Căsătoria, sub această politică desfrînată, nu avea alt țel de cît să satisfacă ambițiile. Profitele materiale ce oferea această destrăbălâtă stare de lucruri erau cîntărit, socotite, prețuite și numai ele decideau durata domniei.

Iubirea de patrie, înțelegerea reciprocă între cetățeni a trebuit să facă loc egoizmului celui mai odios și celui mai desfrînat nesațiu de cîștig. Minciuna și întrelăciunea aveau precădere în toate relațiunile atât interne cît și externe: lingușirea și necinstea, necredința intraseră în viața cetățenilor.

Acastă imoralitate coborî de la cele mai înalte trepte în toate clasele populațiunii și se împotriva tuturor si-

linților și încercărilor, care, în interiorul unei națiuni, ce se gîndește în mod cinstit la viitorul ei, nu încetează, căutînd să îmbunătățească, să purifice conștiința publică, s'o deprindă cu observarea tuturor îndatoririlor și cu respectarea eternelor principii de virtute. Consecințele acestor nenorocite frămîntări, cari luau celui bun posibilitatea de a practica binele, se mai observă încă și astăzi, atît în viața publică, cît și în cea privată, a noului stat român — stau însă în contradicție cu prevăzătoarea și nobila fire a poporului și lasă în inimile tuturor acelora, cari îl păstrează o sinceră iubire, să se iște arzătorea dorință de a vedea din nou națiunea apucînd și menținîndu-se pe o cale mai bună și mai sănătoasă.

Aceste prețioase cuvinte au fost reproduse de Ministrul Dimitrie Sturdeza în memoriul, pe care îl prezintă Senatului la 1 Decembre 1880.

Va urma.

DOBROGEA JUNĂ

CUPON No. 1

ABONAMENTE

Pe un an 8 lei
 Pentru prețul și învațătorii 6 lei
 Pe șase luni 5 lei

ORICE FEL DE CORESPONDENȚĂ

să ni se trimită francată

Anunțuri și Reclame

Dacă reviziile

Bazarul Englez

Strada Carol No. 20 (Sub Banca de Scaud)

SOTIRIOZ G. FOUNDUCAS

JONES' SEWING MACHINES

Depozit de Mașini de cusut originale Jones (Engleze)

Piano, Pianino și instrumente muzicale.

Biciclete. — Gramofioane cu marca „Inger”.

Bijuterii, Argintării, Marochiarii, Obiecte de artă și diferite alte articole.

Mașinile de cusut Bicicletele și Gramofioanele se vând în rate. — Condiții avantajoase.

Cofetăria „Farnica”

Fače cunoscut Onor Public, că a aranjat un laborator special pentru prepararea Bombonilor de ciocolata frământa dragă etc. pe care le pune în vânzare cu prețurile cele mai reduse.

Prepară în orice timp cele mai fine torte și orice fel de patiserie: blănițe pentru oază etc.

Bogat asortiment de: Lichioruri, Romuri, Coniacuri, Champagne și alte diferite băuturi.

Veritabile Ciauri Popoff de diferite calități.

Pentru sărbătorile Crăciunului, un asortiment complet de cozonaci, cu-giuffi, comuri cu nuci și mac, precum și toate varietățile de prăjituri vor fi puse la dispoziția Onor. Public cu prețuri excepțional de reduse.

Petro Postelnicu

D. BALANESCU

MAGAZIN DE FERARIE

CONSTANȚA

Strada Carol I. No. 167

Special în VaPsele, Iacuri, ulei, Enzeșc și de la Frații Asan, calitate. I-a

Sortiment complet în articole de

FERARIE LUCRATA
 pentru imobile

Broaște, Balamale, Cuie, Lăcate, Ciment, Var hidraulic, Nicovale, Menghinele și uneite de timpărte etc. etc.

Toate cu prețurile foarte estine.

DIN CAUZA CRIZEI

MAGAZINUL CU COLONIALE

ȘI DELICATESE

Xenefon Teodor

în fața Primăriei

Oferă diferite articole din bogatul său asortiment

CU PREȚURI ESECPTIONAL DE ESTINE

de ocazia Sf. Sărbători

Politia Oraș. Constanța

Comisia Culorii de Galben

CIRO II.

PUBLICAȚIUNE

No. 8010. — Conform adresei No. 17528901, a Judecătorei Ocol. Constanța, urmînd că în ziua de 31 Decembrie 1904, a se vinde prin licitație publică, în piața Carol din acest oraș, averea sequestrată prin procesul nostru verbal din 10 Decembrie 1904 de la D-l Juscin Mustafa și anume: 2 cal. pentru despăgubirea D-lui M. S. Erganian cu suma de lei 65 cu procento legale de la 10 Iulie 1904, cînet lei cheltuieli de judecată osebit timbrele după cartea de jud. No. 1538901, investită cu formula executorie sub No. 1033.

Se publică spre cunoștința generală ca din sus arătata zi și oră să se prezinte amatori spre a concura, depunînd garanții cerute, iar după adjudecare taxa de înregistrare.

Sub-Comisar, Th. Hagipol.

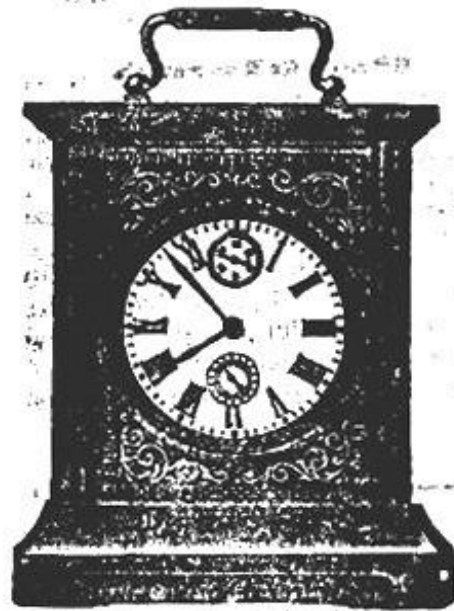
Herăria „Regală”

Unicul local pentru familie

Excelență Bere Opler

Orchestra Națională și Cor Oriental. Localul bine aranjat. Lumina electrică

La orice oră din zi și noapte: Mezalari și mîncăruri reci: mîncăruri calde, fripturi și mîncăruri reînnoite. Prețurile cele mai convenabile, serviciu prompt. Frații Gheorghiu.

Magazinu de Incredere

P. ȘAPIRA

Marat Vis-a-vis de rechinul Magazin

Fače cunoscut numeroasei și distinsei sale clientele, că cu ocazia Sărbătorilor și a Anului Nou, s'a aprovizionat cu toate noutățile în Bijuterie, Ceasornicarie și Argintărie.

Prețuri mai ieftine ca ori și undă

Marat Vis-a-vis de rechinul Magazin

Magazinu de Pălării

LA

WEINSTOCK

Fače cunoscut numeroasei și distinsei sale Clientele că s'a asortat pentru Sesonul de iarnă-că și cel de Primă-vară cu noutăți în ramura de: Șepel, Caschete moderne, Căciuli de toate calitățile precum și cele mai noi și moderne fașoane de pălării.

Oferă în același timp, articole pentru militari, avînd o ceprăzărie bine asortată.

Pentru Veterani

În tot timpul iernii oferim tuturor veteranilor, cari ar veni prin Constanța, găzduire gratuită, pentru ei și vitele lor.

Celor cu desăvîrșire lipsiți de mijloace li se va da și hrană.

Frații Cotta

Mare Depou de vinuri

PIAȚA GRIVITEI

LIBRARIA ȘI TIPOGRAFIA DIMITRIE NICOLAESCU

PIAȚA INDEPENDENȚEI, STRADA CAROL ȘI STRADA TRAIAN

Tipografia :

Execută: Registre de moșii, Diplome, Condiții, Teze, Ceeuri, Broșuri, Acțiuni, Afize, Cărți de vizită.

Legătoria de Cărți

Execută: Pasperturi, Registre, Mape, Poieituri, Port vizite, Planșe, Incadrări, Carnete, Deposit de rame.

Mare deposit de imprimare necesare comunelor

Atelierul fiind reînnoit cu cele mai moderne caractere de la primele Fabriei din străinătate și avînd un personal suficient pôte efectua orice comandă în cel mai scurt timp posibil cu cea mai mare acuratețe, promptitudine și esactitate.